

Vojin Milić ^{1,a}, Andrija Drča ^{2,b}

PREGLED NOVE UREDBE O GRAĐEVINSKIM PROIZVODIMA I KONSTRUKCIJAMA 2024/3110

REVIEW OF THE NEW CONSTRUCTION PRODUCTS REGULATION 2024/3110

Stručni rad / Professional paper

Rad primljen / Paper received

Maj 2025

Rad prihvaćen / Paper accepted

Avgust 2025.

Adresa autora / Author's address:

¹ TUV Rheinland Intercert Kosovska 10, 11000 Beograd, Srbija

² SGS Beograd, Jurija Gagarina 7b, 11070 Beograd, Srbija

email / ORCID ID:

^a vojinnwr@gmail.com / 0009-0001-5300-0755

^b / 0009-0009-0782-4866

Ključne reči: građevinski proizvodi, čelične konstrukcije, ekološka održivost

Keywords: civil engineering, steel structures, environmental sustainability

Rezime

Nova Uredba o građevinskim proizvodima 2024/3110 predstavlja ključni regulatorni okvir Evropske Unije, kojim se definišu koje uslove treba da ispuni proizvođač da bi plasirao proizvod na tržište unutar granica Evropske Unije. U odnosu na sadašnju Uredbu 305/2011, nova Uredba stavlja akcenat na ekološke aspekte, cirkularnu ekonomiju i smanjenja uticaja građevinskih proizvoda na životnu sredinu, što je u skladu sa ciljevima Evropskog zelenog plana. U radu se analizira sadržaj nove Uredbe, njena implementacija i tranzicija u odnosu na sadašnju Uredbu.

Abstract

The new Regulation on construction products 2024/3110 represents the key regulatory framework of the European Union, which defines what conditions must be met by the manufacturer in order to place the product on the market within the borders of the European Union. In relation to the current Regulation 305/2011, the new Regulation emphasizes ecological aspects, circular economy and reducing the impact of construction products on the environment, which is in line with the goals of the European Green Plan. The paper analyzes the content of the new Regulation, its implementation and transition in relation to the current Regulation.

1. Uvod

Uredba o građevinskim proizvodima (Construction Products Regulation – CPR) predstavlja jedan od temeljnih regulatornih akata Evropske unije u oblasti građevinarstva. Njena primarna funkcija ogleda se u uspostavljanju bitnih zahteva u pogledu bezbednosti, zaštite i zdravlja korisnika, tehničkih performansi i uticaja na životnu sredinu, sa ciljem da se obezbedi nesmetana cirkulacija građevinskih proizvoda u okviru jedinstvenog tržišta Evropske unije. Na taj način Uredba o građevinskim proizvodima ne samo da stvara uslove za fer tržišnu konkurenciju, već i doprinosi zaštiti krajnjih korisnika i unapređenju kvaliteta izgrađenog okruženja.

Prvobitna verzija Uredbe o građevinskim proizvodima usvojena je 2011. godine kao pravni okvir koji je, kroz standardizovane smernice, omogućio uporedivost i transparentnost građevinskih proizvoda među državama članicama. Međutim, ubrzani razvoj građevinske industrije, strožiji ekološki zahtevi i potreba za održivim razvojem nametnuli su potrebu za njenim sveobuhvatnim ažuriranjem. Iz tog razloga, Evropska unija je 27. novembra 2024. godine usvojila revidiranu verziju Uredbe 2024/3110, kojom se dodatno naglašava značaj održivosti, energetske efikasnosti i transparentnosti u celokupnom životnom ciklusu građevinskih proizvoda. Pored toga, uočeni nedostaci prethodne verzije su uklonjeni uvođenjem novih priloga poput zahteva proizvoda (Prilog III), opštim informacijama o proizvodu (Prilog IV), kao i detaljnijeg definisanja bitnih zahteva (Prilog I) i sistema ocene i verifikacije (Prilog IX). Uredba 2024/3110 uvodi kao novost, u skladu sa razvojem tržišta, deo posebno vezan za 3D štampane proizvode.

Revidirana uredba objavljena je u službenom listu Evropske unije 18. decembra 2024. godine i stupila je na snagu 7. januara 2025. godine, a krenuće da se primenjuje 8. januara 2026. godine [1]. Njome su jasno definisane ključne oblasti performansi građevinskih proizvoda, uvedena harmonizovana pravila za CE označavanje, te je propisana obaveza država članica da obezbede doslednu primenu bezbednosnih i ekoloških standarda. Time se Uredba 2024/3110 pozicionira ne samo kao regulatorni instrument, već i kao strateški mehanizam kojim se podržava ostvarenje ciljeva evropske politike zelene tranzicije i unapređenje konkurentnosti građevinskog sektora na globalnom tržištu.

2. Izmene uredbe

Revidirana Uredba o građevinskim proizvodima 2024/3110 uvela je niz značajnih mera koje proizvođači moraju da primenjuju [2]:

- Izjava o performansama i usaglašenosti (DoPC)
- Održivost i ekološki aspekti
- Digitalni pasoš proizvoda (DPP)
- Označavanje proizvoda – CE oznaka, profesionalna upotreba i ekološka održivost
- Dostupnost rezervnih delova

Izjava o performansama i usaglašenosti (DoPC) – Član 13, 15 i prilog 5 uredba (EU) 2024/3110.

Pre stavljanja proizvoda na tržište, proizvođač je obavezan da pripremi izjavu o performansama i usaglašenosti (Declaration of Performance and Conformity – DoPC). Ovaj dokument sadrži sažet prikaz performansi građevinskog proizvoda, podatke o proizvođaču, ostalim uključenim telima, harmonizovanu tehničku specifikaciju čiji obim obuhvata predmetni proizvod, sistem ocenjivanja i verifikacije, kao i potvrdu njegove usklađenosti sa važećim pravilima i zahtevima. DoPC ima karakter pravno obavezujućeg akta, kojim proizvođač preuzima punu odgovornost za svoj proizvod. Dokument ujedno predstavlja osnovu za dodelu CE oznake, pri čemu je izričito zabranjeno korišćenje bilo kog drugog obeležja osim CE oznake. Proizvođač je dužan da obezbedi DoPC u elektronskom obliku, tako da bude lako dostupan, mašinski čitljiv i jasno povezan sa konkretnim proizvodom. U narednim godinama, ovaj dokument će postati integralni deo Digitalnog pasoša proizvoda (Digital Product Passport – DPP).

3. Ekološka održivost

Proizvođači će postepeno biti obavezni da u izjavi o performansama i usaglašenosti (DoPC) navedu ekološke performanse proizvoda tokom njegovog životnog ciklusa za unapred definisane ključne ekološke karakteristike, propisane Prilogom II (videti sliku 1).

Prilikom izračunavanja ekoloških performansi životnog ciklusa proizvoda koji se ponovo koristi ili preradjuje, događaji koji su se desili pre poslednje demontaže proizvoda ne moraju biti uključeni. Postoji mogućnost da novi proizvodi u DoPC-u navedu sposobnost za preradu i ponovnu upotrebu u okviru proizvodnje, pakovanja i rukovanja tokom celog životnog ciklusa. U zavisnosti od kategorije proizvoda, označavanje ekološke održivosti (environmental sustainability labelling) može postati obavezno [2].

Slika 1. Unapred određene bitne karakteristike koje će postepeno biti obavezne za deklarisanje – Prilog II, Uredba (EU) 2024/3110.

Figure 1. Pre-determined essential characteristics that will gradually be mandatory for declaration - Annex II, Regulation (EU) 2024/3110.

3.1 Digitalni pasoš proizvoda (Digital Product Passport – DPP)

U roku od 18 meseci od stupanja na snagu relevantnih delegiranih akata, proizvođači će biti obavezni da za proizvode koji su pokriveni harmonizovanim tehničkim specifikacijama prema CPR 2024/3110 obezbede Digitalni pasoš proizvoda (DPP).

DPP će sadržati Izjavu o performansama i usaglašenosti (DoPC), uputstva za upotrebu i informacije o bezbednosti, tehničku dokumentaciju, pri čemu će podaci biti povezani putem nosilaca podataka (npr. bar-kod, tag), sa ciljem da informacije budu dostupne, razumljive i sledljive tokom čitavog lanca vrednosti na digitalizovan način. Opšti okvir i koncept DPP-a definisan je kroz Uredbu o ekološkom dizajnu za održive proizvode (Ecodesign for Sustainable Product Regulation – ESPR).

3.2 Označavanje proizvoda CE znak

- CE oznaka će biti u skladu sa opštim principima Uredbe 765/2008.
- CE oznaka se sme postaviti samo na proizvode za koje je izrađena Izjava o performansama i usaglašenosti (DoPC) i koja potvrđuje da je proizvod prošao procenu svojih ključnih karakteristika, kao i da je

proizvod u celosti u skladu sa važećim zahtevima CPR 2024/3110.

- Određeni proizvodi koji zahtevaju stručnost za upotrebu moraju biti jasno označeni natpisom: „Samo za profesionalnu upotrebu“.
- Za neke kategorije proizvoda, posebno proizvode namenjene krajnjim potrošačima, Evropska komisija može utvrditi specifično označavanje ekološke održivosti, koje će se zasnivati na procenjenim performansama proizvoda.

3.3 Dostupnost rezervnih delova

Za neke kategorije proizvoda, Evropska komisija može doneti delegirane akte kojima će proizvođači biti obavezni da obezbede dostupnost rezervnih delova na tržištu za proizvode koji nisu uobičajeno dostupni.

Cilj ove mere je osiguranje dugovečnosti proizvoda i promocija cirkularne ekonomije, gde se proizvodi popravljaju i održavaju umesto da se odbacuju.

Kada se primeni takav delegirani akt, proizvođač je dužan da obezbedi dostupnost rezervnih delova u periodu od 10 godina nakon što je poslednji proizvod te vrste plasiran na tržište, osim ako nije drugačije navedeno.

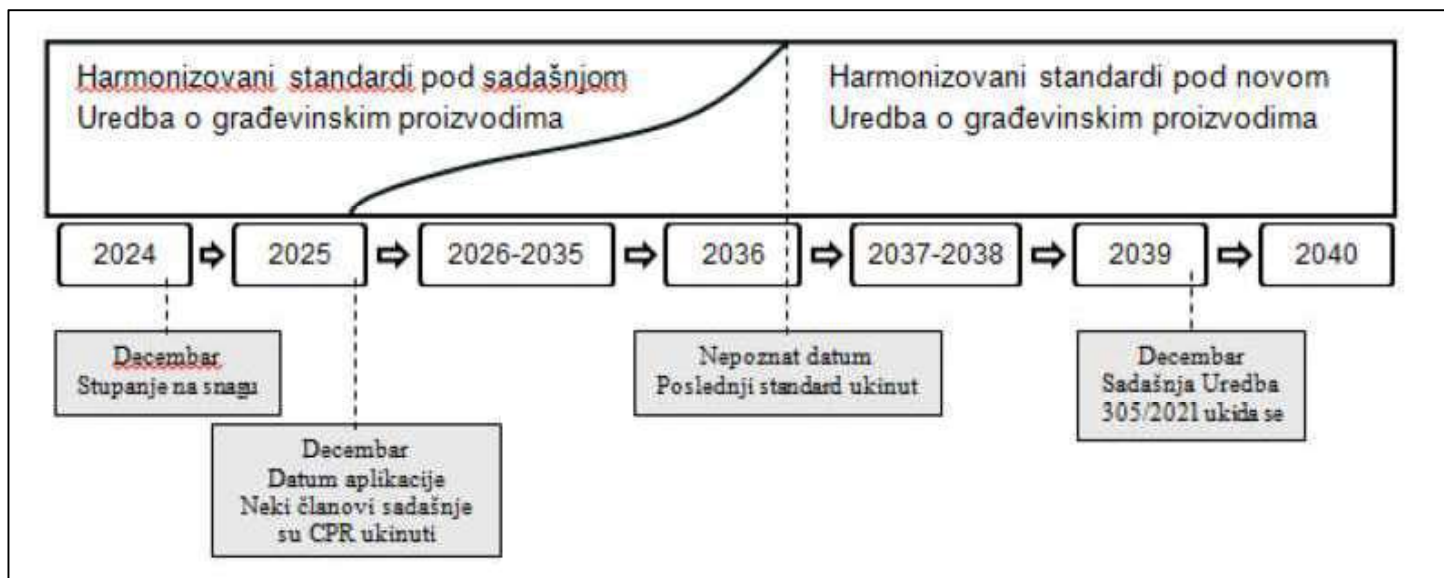

3.4 Tranzicija - harmonizovanih specifikacija

Primena nove Uredbom i tranzicija sa stare Uredbe o građevinskim proizvodima biće postepen u periodu od 15 godina (slika 2). Očekuje se da će oko 400 standarda biti revidirano radi usaglašavanja sa novom uredbom. Zbog obima

ovog posla, predviđen je produženi period implementacije, koji će trajati do 8 januara 2040. godine [3].

Članom 95 nove Uredbe propisana su odstupanja i prelazne odredbe.

Slika 2. Tranzicija sadašnje Uredbe 305/2011 na novu Uredbu 2024/3110

Figure 2. Transition of the current Regulation 305/2011 to the new Regulation 2024/3110

Uredba (EU) br. 305/2011 stavlja se van snage sa dejstvom od 8. januara 2026. godine, sa izuzetkom sledećih članova, i zamenjuje se odgovarajućim članovima Uredba (EU) 2024/3110 opisanim u prilogu 11. Sistem AVCP (Procena i verifikacija stalnost performansi) zamenjen je AVS sistemom (sistem procene i verifikacije). Sistemi 1+, 1, 2+ i 4 ostaju neizmenjeni, sistem 3 je dopunjen novim zahtevima i uveden je potpuno novi sistem 3+ i primenjuje se za procenu ekološke

4. Zaključak

Uredba o građevinskim proizvodima 2024/3110 donosi bitne dopune, izmene i sasvim nove delove prateći napredak i razvoj tržišta i time ispunjava nove zahteve u pogledu novih načina proizvodnje, održivosti, ekološkog otiska, zdravlja i bezbednosti korisnika i digitalizacije.

Bitni zahtevi proizvoda, sistemi procene i verifikacije, kao i izjava o performansama i usaglašenosti, su tačnije definisani i prošireni u skladu sa nastalim potrebama što vodi većoj transparentnosti, lakšem razumevanju i jednostavnijoj primeni ove Uredbe. Opšte informacije o proizvodu, uputstva za upotrebu i bezbednosne informacije (Prilog IV) definišu jasno

održivosti. Sami sistemi detaljnije opisani što ih čini jasnijim. Prilog IX nove Uredbe, pored definisanja sistema procene i verifikacije ističe određena pravila koja se odnose na sve ili samo neke sisteme. Novi EN 1090-1 biće objavljen do 15.11.2025. (bez harmonizacije), nakon čega će se primenjivati u okviru stare Uredbe 305/2011. Standard već sadrži ekološke aspekte, koji će se za sada testirati na dobrovoljnoj osnovi [4].

4. Conclusion

The Construction Products Regulation 2024/3110 introduces significant additions, amendments, and entirely new sections to keep pace with market progress and development, thereby fulfilling new demands related to novel production methods, sustainability, environmental footprint, user health and safety, and digitalization. Essential product requirements, assessment and verification systems, as well as the declaration of performance and conformity, are more precisely defined and expanded in accordance with emerging needs. This leads to greater transparency, easier understanding, and simpler application of this Regulation.

šta proizvod mora da ispuni u pogledu dostupnosti informacije, uputstvima i bezbednosnim informacijama pružaju korisnicima lakšu upotrebu proizvoda i smanjenje rizika.

Primenom Uredbe o građevinskim proizvodima, odnosno pravila propisanih ovom Uredbom, obezbeđuje se značajno bolja transparentnost, sledljivost, bezbednost i dugovečnost proizvoda u poređenju sa starom verzijom.

Period tranzicije daje proizvođačima vreme da se prilagode novim propisima i time pospeše kretanje kvalitetnijih proizvoda na tržištu koji ispunjavaju ekološke aspekte i aspekte održivosti, čime se povećava konkurentnost. Razvoj novih rešenja, a takođe i samih proizvoda postaje neminovan u ovom periodu.

General product information, instructions for use, and safety information (Annex IV) clearly define what a product must meet in terms of information availability, providing users with easier product use and reduced risks through instructions and safety information.

The application of the Construction Products Regulation, i.e., the rules prescribed by this Regulation, ensures significantly better transparency, traceability, safety, and longevity of products compared to the old version.

The transition period gives manufacturers time to adapt to the new regulations and thereby promote the movement of higher-quality products on the market that meet ecological and sustainability aspects, which increases competitiveness. The development of new solutions, as well as the products themselves, becomes inevitable during this period.

Literatura / References

[1] OneClick LCA. *Vodič Uredbe o građevinskim proizvodima*. Pristupljeno 04.08.2025. <https://onedclick.com/en/resources/articles/revise-d-construction-products-regulation-to-include-epd-data>

[2] Evropska komisija. *Uredba o građevinskim proizvodima 2024/3110*. Pristupljeno 06.07.2025. <https://eur-lex.europa.eu>.

[3] Institut za Standardizaciju Srbije. *Usvojena nova Uredba EU o građevinskim proizvodima*. Pristupljeno 04.08.2025. https://iss.rs/sr_Latn/usvojena-nova-uredba-eu-o-gradjevinskim-proizvodima_p1544.html

[4] Makowka A. (2025, maj). *Nova EU Uredba o građevinskim proizvodima, prvi pregled*. TUV Rheinland konferencija Ex Ex Exchange, Zabrze Poljska.

VESTI

NEWS

ICWET 2026: 20. Međunarodna konferencija o inženjerstvu i tehnologiji zavarivanja 30-31. mart 2026. u Parizu, Francuska

Međunarodna konferencija o inženjerstvu i tehnologiji zavarivanja ima za cilj da okupi vodeće naučnike, istraživače i mlade istraživače kako bi razmenili i podelili svoja iskustva i rezultate istraživanja o svim aspektima inženjerstva i tehnologije zavarivanja. Takođe pruža vrhunsku interdisciplinarnu platformu za istraživače, praktičare i edukatore da predstave i razgovaraju o najnovijim inovacijama, trendovima i problemima, kao i o praktičnim izazovima i rešenjima koja su usvojena u oblastima inženjerstva i tehnologije zavarivanja.

Potencijalni autori se ljubazno pozivaju da doprinesu i pomognu u oblikovanju konferencije putem slanja svojih istraživačkih apstrakata, radova i e-postera. Takođe, visokokvalitetni istraživački doprinosi koji opisuju originalne i neobjavljene rezultate konceptualnog, konstruktivnog, empirijskog, eksperimentalnog ili teorijskog rada u svim oblastima inženjerstva i tehnologije zavarivanja srdačno su pozvani da se prezentuju na konferenciji. Konferencija prihvata doprinose u obliku apstrakata, radova i elektronskih postera koji se bave temama i predmetima konferencije, uključujući slike, tabele i reference za nove istraživačke materijale.

Svi podneti radovi sa konferencije biće recenzirani od strane tri kompetentna recenzenta. Recenzirani zbornici radova sa konferencije su indeksirani u Open Science Index, Google Scholar, Semantic Scholar, Zenedo, BASE, WorldCAT, Sherpa/RoMEO i drugim indeksnim bazama podataka.

Svi podneti radovi za 20. Međunarodnu konferenciju o inženjerstvu i tehnologiji zavarivanja će imati priliku da budu razmatrani za posebno izdanje časopisa [Welding Engineering and Technology](#). Određeni broj odabranih radova u punom tekstu sa visokim značajem, takođe će biti razmatrani za posebna izdanja časopisa. Izbor radova biće sproveden tokom procesa recenzije, kao i u fazi prezentacije na konferenciji. Podneti radovi ne smeju biti u razmatranju ni u jednom drugom časopisu ili publikaciji. Konačna odluka o izboru radova biće doneta na osnovu izveštaja recenzenata od strane gostujućih urednika i glavnog urednika zajedno. Odabrani radovi u punom tekstu biće objavljeni onlajn besplatno. Izvor: <https://waset.org/conferences-in-march-2026-in-paris/program>

Zoran Odanović